

OBYWATELSKI
PARLAMENT
SENIORÓW

DEKLARACJA PROGRAMOWA OBYWATELSKIEGO PARLAMENTU SENIORÓW

„SENIORZY I PRZYSZŁOŚĆ POLSKI”

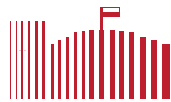
przyjęta 13 października 2025 r. w Sali Posiedzeń Sejmu RP

podczas XI Sesji Plenarnej OPS

rozpoczynającej V kadencję

Obywatelski Parlament Seniorów wyraża głęboką wdzięczność i uznanie dla Marszałka Sejmu RP za umożliwienie zorganizowania, objęcie honorowym patronatem oraz wsparcie logistyczne obrad XI Sesji Plenarnej OPS w Sali Posiedzeń Sejmu RP.

1. Polscy seniorzy postrzegają tę decyzję jako wyraz uznania i szacunku dla pierwszej w historii, ogólnopolskiej i demokratycznie wybranej reprezentacji, jaką jest Obywatelski Parlament Seniorów (dalej OPS). Szacunek i godność to wartości, które są dla osób starszych szczególnie cenne.
2. Blisko 10-milionowa społeczność osób starszych ma szczególne prawo i obowiązek aktywnej partycypacji w życiu społecznym, wyrażania poglądów oraz prowadzenia dialogu z władzami publicznymi, współtworzenia prawa i polityki senioralnej, dzielenia się wiedzą i doświadczeniem oraz budowania relacji międzypokoleniowych. Najwłaściwszym do tego miejscem jest Sala Posiedzeń Sejmu RP, która symbolizuje prestiż, godność i szacunek oraz odpowiada randze problemów, potencjałowi i znaczeniu osób starszych dla kraju i społeczeństwa.
3. Najważniejsze i niezbywalne wartości zapisane w Konstytucji, takie jak godność i równe traktowanie, nabierają szczególnego znaczenia w sytuacji znacznego przyrostu udziału osób powyżej 60 r.ż. w ogólnej liczbie ludności Polski.
4. Motto „Seniorzy i przyszłość Polski” oznacza przyjęcie współodpowiedzialności osób starszych nie tylko za najważniejsze sprawy kraju i społeczeństwa w różnych obszarach życia, zarówno na poziomie ogólnokrajowym, jak i lokalnym, lecz także za kształtowanie warunków funkcjonowania przyszłych pokoleń.
5. Potencjał intelektualny i ekonomiczny osób starszych to ogromny kapitał społeczny, który polscy seniorzy oferują społeczeństwu, rodzinie i krajowi. Uzasadnia on oczekiwanie szacunku oraz zapewnienia godnego życia, właściwej opieki medycznej i socjalnej oraz szeroko definiowanego bezpieczeństwa. Seniorzy stanowią grupę wymagającą szczególnej troski i specjalnych metod aktywizacji.
6. Obywatelski Parlament Seniorów apeluje, aby sprawy osób starszych stały się jednym z priorytetów działań każdego rządu, władz samorządowych, wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz seniorów, co przyniesie realne efekty społeczne. Wymaga to jednak spójnej koncepcji w zakresie polityki senioralnej oraz przeznaczenia na jej realizację odpowiednich środków.
7. Siła ruchu senioralnego tkwi w jego jedności i współpracy. Obywatelski Parlament Seniorów za główny warunek skutecznego oddziaływania na realizację i finansowanie polityki senioralnej uważa dalszy proces konsolidacji środowisk senioralnych, oparty na wspólnych celach, konstruktywnym dialogu z władzami wszystkich szczebli oraz spójnych programach działania.

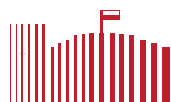
8. Skutecznie ten proces mogą realizować jedynie prężne organizacje senioralne działające na wszystkich obszarach RP, które powinny być wspierane logistycznie i finansowo zarówno na poziomie centralnym, jak i samorządowym.

I. Ukonstytuowanie się V kadencji OPS na lata 2025–2028 i kierunki strategii

1. XI Sesja Plenarna OPS ma charakter sprawozdawczo-wyborczy, co oznacza, że jej głównym celem i punktami programu będą procedury potwierdzające skład delegatów, wybór Prezydium oraz określenie strategii działania na V kadencję.
2. Siedmioletni okres obowiązywania Regulaminu OPS w latach 2015–2022, zebrane doświadczenia i przyspieszony rozwój polityki senioralnej ukazały potrzebę nowelizacji regulaminu organizacyjnego OPS, aby uwzględnić zmiany w otoczeniu oraz konieczność wprowadzenia nowych form i instrumentów działania organów OPS. Dlatego prace nad nowym regulaminem zostały rozpoczęte już w pierwszych miesiącach IV kadencji, a zakończone sukcesem i przyjęciem nowego Regulaminu OPS w dniu 28 października 2024 r.
3. Codzienne funkcjonowanie ruchu społecznego Obywatelski Parlament Seniorów wymaga zapewnienia bieżącego finansowania jego potrzeb statutowych z przeznaczeniem przede wszystkim na szkolenia oraz organizację spotkań, konferencji i warsztatów, a także na prowadzenie biura. Powołanie w 2021 r. Stowarzyszenia OPS pozwoliło na finansowanie tych potrzeb. Uzyskanie statusu OPP w październiku 2024 r. pozwoliło na pozyskanie dodatkowych środków finansowych pochodzących z odpisu 1,5% z podatku rocznego.
4. Otwarcie się Sejmu na współpracę z OPS jest wielką szansą rozwoju ruchu OPS i okazją do podjęcia stałego dialogu na temat kształtowania polityki senioralnej oraz zapewnienia odpowiedniego miejsca dla ruchu obywatelskiego, jakim jest OPS, w postaci:
 - a) wpisania OPS na listę podmiotów, które są obligatoryjnie zapraszane do konsultacji projektów aktów prawnych i innych ważnych decyzji w sprawach seniorów,
 - b) wpisania corocznych sesji plenarnych OPS w Sejmie RP na stałe do kalendarza wydarzeń sejmowych.

II. Główne kierunki strategii OPS

1. Opracowanie długofalowej strategii funkcjonowania i finansowania celów statutowych OPS, koniecznego rozwoju instytucjonalnego i kadrowego.
2. Powołanie kolejnej i ostatniej delegatury regionalnej OPS – w województwie opolskim.
3. Pozyskanie partnerów parlamentarnych do wdrożenia procedur legislacyjnych nowelizacji ustawy o osobach starszych, której projekt został przesłany do Sekretarza Stanu w KPRM zajmującego się polityką senioralną.
4. Podjęcie szerokiej akcji promującej cele i realizowane formy aktywności OPS w V kadencji i współpracy z innymi organizacjami.

OBYWATELSKI
PARLAMENT
SENIORÓW

5. Usytuowanie OPS wokół struktur parlamentu RP oraz wypracowanie stałych form komunikacji, aby partnerskie relacje miały charakter współpracy ciągłej.
6. Zaktywizowanie delegatów OPS, aby w większym stopniu wstępowali do Stowarzyszenia OPS, które przejęło zadanie finansowania celów statutowych OPS. Dotyczy to zarówno składek członkowskich, jak i składania wniosków o granty do instytucji centralnych i regionalnych, a także pozyskiwania innych dochodów od członków wspierających, sponsorów, darowizn, wsparcia rzeczowego i finansowego ze źródeł regionalnych oraz firm odpowiedzialnego biznesu.
7. Utworzenie stałej płaszczyzny współpracy i wypracowania jej nowych form z Radą powołaną na mocy nowego Regulaminu OPS z 2024 r., w której skład wchodzi Prezydium i przewodniczący delegatur regionalnych.

Inne, szczegółowe zadania w postaci programu działania V kadencji OPS przygotowuje nowe Prezydium OPS i nowa Rada.

III. Priorytety OPS na poziomie ogólnokrajowym

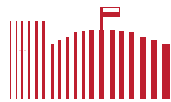
1. Zwiększenie poczucia szeroko zdefiniowanego bezpieczeństwa seniorów

Problemy szczególnie zagrażające poczuciu bezpieczeństwa, wymagające działań wspierających i interwencyjnych rządu i organizacji senioralnych:

- a) wzrastające koszty utrzymania koszyka dóbr najczęściej nabywanych przez seniorów, tj.: żywności, leków, usług rehabilitacyjnych, energii, wody, czynszów, skutkują pogarszającą się sytuacją materialną, zdrowotną i socjalną; seniorzy oczekują od rządu przedstawienia realnego, systemowego programu podwyżek świadczeń emerytalno-rentowych, w korelacji z poziomem najniższego wynagrodzenia i poziomem inflacji, a także zwiększenia współczynnika waloryzacji powiązanego ze wzrostem wynagrodzeń osób pracujących, który nadal jest na poziomie minimalnym;
- b) coraz trudniejszy dostęp do świadczeń medycznych, rehabilitacyjnych, długotrwałe oczekiwanie na pilne zabiegi, niedostępność cenowa wielu leków są czynnikami w coraz większym stopniu obciążającymi udział w wydatkach, co skutkuje rezygnacją z profilaktyki zdrowotnej, leków, zabiegów lub oszczędzaniem na kosztach żywienia;
- c) przejawy dyskryminacji ze względu na wiek, głównie w ochronie zdrowia i sądownictwie, wieloletnie oczekiwanie na rozpatrzenie sprawy złożonej do sądu, przewlekłość postępowania, brak nieodpłatnej pomocy prawnej w postępowaniach sądowych;
- d) narastające zjawiska przemocy wobec osób starszych w ośrodkach opiekuńczych, środowisku lokalnym, a nawet w rodzinie, a także oszustwa wykorzystujące niekiedy nadmierną naiwność i wiarę w uczciwość drugiej strony.

2. Stałe monitorowanie sytuacji zdrowotnej, ekonomicznej i bytowej osób starszych

- a) OPS stwierdza, że sytuacja zdrowotna i społeczna osób starszych jest szczególnie trudna, dlatego zwraca się do rządu i władz samorządowych o maksymalne wsparcie zwłaszcza osób samotnych, niesamodzielnych oraz z niepełnosprawnościami;
- b) OPS wyraża pogląd, że odpowiednie instytucje statystyczne powinny wyliczać poziom inflacji

odrębnie dla koszyka dóbr i usług najczęściej nabywanych przez osoby starsze, takich jak żywność, czynsze, ogrzewanie, leki, usługi zdrowotne i rehabilitacyjne, w tym obszarze bowiem wzrost cen jest zdecydowanie wyższy niż wyliczany ogółem.

3. Inicjatywy legislacyjne

Środowisko senioralne w Polsce oczekuje pilnej **nowelizacji ustawy o osobach starszych**, m.in. w zakresie:

- a) nadania raportowi o sytuacji osób starszych formy diagnozy oceniającej stopień zaspokojenia ich potrzeb wraz z analizą zaprezentowanych wyników, a także wniosków dotyczących tego, czy dane działania wykonano satysfakcjonująco i czy rzeczywiście poprawiło to sytuację osób starszych;
- b) zwiększenia zaangażowania organizacji pozarządowych w opracowaniu ww. raportu z jednoczesnym wprowadzeniem mechanizmów wsparcia finansowego realizacji tego zadania; OPS jest przygotowany merytorycznie do podjęcia współpracy przy opracowywaniu raportu;
- c) rozszerzenia ustawy o obszar przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych;
- d) zweryfikowania definicji osoby starszej oraz wprowadzenia definicji organizacji senioralnej.

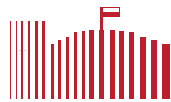
Nowelizacja powinna uwzględniać również:

- a) wprowadzenie Karty Praw Osób Starszych – spis podstawowych gwarancji prawnych (m.in. prawo do opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa, samostanowienia i ochrony przed dyskryminacją);
- b) rozwój systemu opieki geriatrycznej – ustawowe zwiększenie liczby oddziałów i poradni geriatrycznych, finansowanie specjalizacji z geriatрії, priorytetowy dostęp osób starszych do świadczeń zdrowotnych;
- c) wsparcie opieki długoterminowej i środowiskowej – rozwój sieci dziennych domów opieki, usług asystenckich i opieki domowej, jako alternatywy dla placówek stacjonarnych;
- d) mechanizmy przeciwdziałania ubóstwu seniorów – m.in. podwyższenie minimalnej emerytury, wprowadzenie mechanizmu waloryzacji chroniącej realną siłę nabywczą świadczeń;
- e) promocja aktywności społecznej i zawodowej seniorów – przepisy wspierające zatrudnianie osób powyżej 60 r.ż. (np. ulgi dla pracodawców), ułatwienia w działalności wolontariackiej i społecznej;
- f) dostępność przestrzeni publicznej i usług – wprowadzenie obowiązkowych standardów likwidacji barier architektonicznych i cyfrowych w instytucjach publicznych;
- g) ochrona przed przemocą i nadużyciami – stworzenie systemu wsparcia i szybkiego reagowania w przypadku przemocy wobec osób starszych, w tym przemocy ekonomicznej;
- h) koordynacja polityki senioralnej – powołanie lub wzmocnienie instytucji pełnomocnika ds. osób starszych z kompetencjami do nadzoru nad realizacją programów i ustaw.

OPS pozytywnie ocenia dokument pt. **Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo–Uczestnictwo–Solidarność**, jednak:

Dokument ten wymaga popularyzacji w środowiskach senioralnych i samorządowych, wprowadzania jego zadań do programów regionalnej polityki społecznej, sukcesywnego monitorowania jego skuteczności i wyników oraz uaktualniania, z uwzględnieniem:

- a) decydującego głosu Sekretarza Stanu w KPRM odpowiedzialnego za politykę senioralną,
- b) procedur zgłaszania nadużyć i przemocy na poziomie gminy, a także w placówkach zdrowotnych i opiekuńczych,
- c) szeroko rozumianego bezpieczeństwa – prawnego, socjalnego oraz bezpieczeństwa w rodzinie i w przestrzeni publicznej.

OBYWATELSKI
PARLAMENT
SENIORÓW

4. Siła ruchu senioralnego leży w jego jedności i współpracy

Obywatelski Parlament Seniorów za główny warunek skutecznego oddziaływania na poziom polityki senioralnej uważa dalszy proces konsolidacji środowisk senioralnych, **oparty na wspólnych celach, konstruktywnym dialogu z władzami wszystkich szczebli oraz spójnych programach działania i wzajemnym szacunku.**

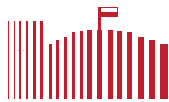
IV. Rekomendacje w zakresie działań własnych Obywatelskiego Parlamentu Seniorów

Obywatelski Parlament Seniorów po przeanalizowaniu priorytetowych problemów, które powinny być przedmiotem działania we własnym zakresie w czasie V kadencji OPS, opracował katalog rekomendacji.

OPS wspiera słuszne i konieczne zmiany dotyczące polityki senioralnej wprowadzane przez parlament, rząd i organy samorządu wszystkich szczebli.

W naszych działaniach w zakresie ochrony zdrowia promujemy profilaktykę, aktywność fizyczną, umysłową, socjalną i rodzinną oraz zachęcamy do osobistej dbałości i odpowiedzialności za własne zdrowie, w tym stosowanie kalendarza szczepień zalecanych dla osób starszych. Wspieramy wszelkie działania w zakresie zmniejszenia stopnia ubóstwa i samotności oraz na rzecz aktywizacji zawodowej seniorów.

1. Podejmowanie działań na szczeblu lokalnym i krajowym mających na celu:
 - a) wykorzystanie potencjału i energii seniorów do realizacji istotnych dla nas spraw,
 - b) stworzenie mechanizmów umożliwiających współpracę i współdziałanie wszystkich organizacji senioralnych w regionach i na szczeblu krajowym.
2. Podejmowanie działań na rzecz integracji wszystkich organizacji i instytucji senioralnych w danym regionie.
3. Formułowanie stanowisk i rekomendacji do wszelkich inicjatyw legislacyjnych dotyczących polityki senioralnej.
4. Monitorowanie bezpieczeństwa seniorów, m.in. poprzez gromadzenie i analizę informacji z poszczególnych delegatur OPS oraz instytucji odpowiedzialnych za realizację polityki bezpieczeństwa wobec osób starszych.
5. Podejmowanie działań prewencyjnych polegających przede wszystkim na:
 - a) inicjowaniu i tworzeniu warunków zmierzających do podnoszenia świadomości społecznej na temat zagrożeń dla bezpieczeństwa seniorów poprzez opracowywanie poradników, zarówno w formie ulotek, broszur, jak i filmów edukacyjnych;
 - b) organizowaniu i koordynacji szkoleń dla seniorów z zakresu: ochrony zdrowia, bezpieczeństwa osobistego, bezpieczeństwa informatycznego, prowadzonych w formie zajęć edukacyjnych mających na celu przeciwdziałanie niekorzystnym warunkom funkcjonowania społecznego osób starszych;
 - c) szkoleniu delegatów oraz wolontariuszy zajmujących się bezpieczeństwem na terenie podległym delegaturom.
6. Podejmowanie interwencji po uzyskaniu informacji o funkcjonowaniu niekorzystnych rozwiązań organizacyjnych bądź o braku właściwego wywiązywania się z realizowanych zadań dotyczących szeroko rozumianego bezpieczeństwa przez podmioty zobowiązane do ich świadczenia względem osób starszych.
7. Podejmowanie badań zmierzających do ustalenia przyczyn zaistniałych sytuacji – należy je prowadzić przy udziale ekspertów Policji, Straży Pożarnej, służby finansowej, jak również przedstawicieli środowisk naukowych.

Należy uwzględniać różnorodność środowiska senioralnego, a szczególnie dbać o tych, którzy są w trudnej sytuacji życiowej z powodów: złych warunków ekonomicznych, niepełnosprawności, złego stanu zdrowia, chorób często występujących w wieku senioralnym, ale także o tych, którzy są w tragicznej sytuacji w wyniku przemocy ekonomicznej, psychicznej, fizycznej i innych działań przestępczych, w których ofiarami są osoby starsze.

Wypracowanie stanowiska OPS w imieniu całego pokolenia polskich seniorów to bardzo trudne, ale niezbędne zadanie, które stoi przed nami. Wśród nas są najczęściej osoby aktywne, wykształcone, mające potrzebę i czas na działalność społeczną, ale to nie zwalnia nas od troski wobec tych, którym doskwiera samotność czy niedostatek, którym brak należytej uwagi ze strony rodziny czy najbliższego otoczenia. Nie możemy zapominać o seniorach nieporadnych i żyjących w biedzie.

„Siła i prestiż ruchu społecznego, jakim jest Obywatelski Parlament Seniorów, jako ogólnopolski reprezentant osób starszych, powinny być wzmacniane naszym codziennym działaniem, naszą aktywnością na rzecz całego środowiska senioralnego – jest to nasze priorytetowe zadanie”.